

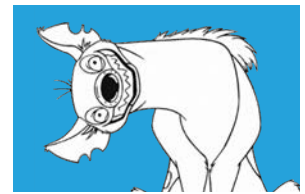
**KUULUMISIA
KEPAN TANSANIAN-
MAATOIMISTOSTA:**
KOLMIOSAINEN
SELOSTUS TANSANIAN
YHTEISKUNNASTA

**SUOMALAISET
PERINNEPROJEKTIN
IHMISET TUTUSTUIVAT
KYLÄHISTORIAAN:**
MATKA MAMBOYAAN

Juhlaseminaari 3.-4.9.2016

UHUŠIANO-SEMINAARI
SASTAMALASSA:
**PUHUIJINA KEPAN
EDUSTAJIA JA
KEHITYSYHTEISTYÖN
SUOMALAIKIA
PIONEEREJA**

**TANSANIALAINEN
TARINA:**
JÄNIS, HYEENA JA
LEOPARDI

Uhusiano

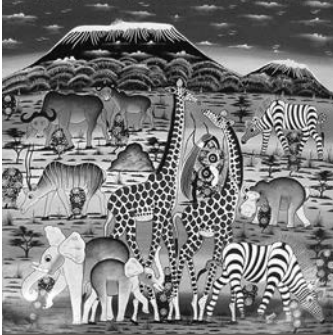
Terveiset viime vuoden Maailma kylässä festivaalilta Pia Mäkelä ja Traute Stude.

Resting is rusting

The recent big cuts in the Finnish development cooperation budget have serious implications on the grassroot development cooperation of the northern and southern countries. At the same time, for example the Tanzanian government has tightened its grip on the local NGOs (non-governmental organizations). The government can forbid the NGO activities — and the local NGOs cannot expect any assistance from the government — as a result, the poorest groups in the society suffer most, and the vicious circle of poverty, gender inequality and corruption cannot be broken. However, there is still some hope left: the current Tanzanian president, John Magufuli, started a campaign against corruption. The Finnish Minister of Development Cooperation, Lenita Toivakka, said that she was sad about the cuts...

Uhusiano osallistuu
Maailma kylässä
2016-festivaaliin
Mahdollisuuksien
tori-teltassa.
Uhusianon pöytä
on ryhmässä
A 128. Uhusianon
naapurissa on
jäsenjärjestö
Äetsän seudun
kehityksmaaseuran
pöytä A 129.
Tervetuloa!

Tansania

Tansania (swahiliksi ja engl. Tanzania), virallisesti Tansanian yhdistynyt tasavalta (swahiliksi Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, engl. United Republic of Tanzania) on noin 40 miljoonan asukkaan valtio Itä-Afrikassa.

Sen rajanaapureita ovat Kenia, Uganda, Ruanda, Burundi, Kongon demokraattinen tasavalta, Sambia, Malawi ja Mosambik. Idässä Tansania rajoittuu Intian valtameren.

Maan pääkaupunki siirtyi virallisesti vuonna 1996 Dar es Salaamista Dodomaan, mutta monet hallintovirastot sijaitsevat edelleen Dar es Salaamissa.

[...]

However, Ms Toivakka stated, *“the cuts do not have implications on humanitarian assistance. Secondly, I would like to give priority to non-governmental organizations.”*

It is our hope that the cuts will mainly be aimed at expensive bilateral projects and that space will be left for voluntary non-governmental projects.

The rusty ships lying in the Dar es Salaam harbour and the broken tractors in the Tanzanian countryside remind us of the bilateral Finnish and Tanzanian projects. Such disastrous results are not to be seen in the non-governmental development projects which mainly aim at the improvement of human rights, the state of women and children, health care and education.

With the price of one rusty ship it is possible to support the education of dozens, even hundreds of children as well as to improve the living conditions of the marginalized people in the society.

Small development cooperation projects are not enabled to reach exceptional results, but small rivers become strong streams when motivated people have the right approach and work together for the right aims.

The Finnish development organisations *Uhusiano ry* and *Äetsän kehityksmaaseura* are planning to start a joint project with the Morogoro based *Mwayodeo* organisation in the coming three years 2017–2019. The joint project aims at revitalizing women's small scale activities, the education of girls as well as supervising the government funds allocated to Tanzanian education.

Rolling stones gather no moss... let's enjoy the summer!

Editorial: Heli Pimenoff, *Uhusiano* chair; translation by Traute Stude.

Kesällä 2012 oli työleiri Tandarin kylässä Morogoron läänissä. Leiriläiset korjasivat Tandarin kylän koulun käyttökuntoon. Kylä sijaitsee yli 1000 metrin korkeudella Uluguru-vuorilla. Järjestäjinä olivat Suomen Setlementtiliitto ja tansanialainen kansalaisjärjestö WEETU (Wings for Environment, Education and Transforming Unity). Vapaaehtoisia leiriläisiä oli kymmenkunta ihmistä Suomesta, Belgiasta, Ruotsista ja kaksi tansanialaista WEETU-järjestöstä. Annemie Van Roey on belgialainen valokuvaaja ja graafikko, joka oli mukana Tandarissa. Hän kuvitti oman päiväkirjansa piirroksin ja valokuvin. Se julkaistiin *Uhusiano-tiedotteessa* 2/2012. Annemie Van Roey antoi luvan käyttää päiväkirjansa kuvitusta myös tässä *Uhusiano-tiedotteen* numerossa. Kiitos.

PÄÄKIRJOITUS

Rauta ruostuu

Suomen hallituksen rajut leikkaukset kehitysyhteistyön määrärahoista rajoittavat merkittävästi pohjoisen ja etelän kansalaisjärjestöjen ruohonjuuritason yhteistyötä. Samanaikaisesti esimerkiksi Tansaniassa valtio on kiristänyt otettaan paikallisiin kansalaisjärjestöihin. Toimintalupia voidaan peruuttaa eikä Tansanian valtiolta ole odotettavissa mitään tukea paikallisille kansalaisjärjestöille. Kaikki tämä yhteensä johtaa siihen, että kaikkein köyhimmat väestöryhmät kehitysmaissa kärsivät eniten eikä köyhtymisen, sukupuolten epätasa-arvon ja korruption noidankehä pääse katkeamaan.

Toivoa ei ole vielä kuitenkaan menetetty. Tansanian nykyinen presidentti John Magufuli on käynnistänyt korruption vastaisen kampanjan, tosin toistaiseksi ilman virallista ohjelmaa. Suomen kehitysministeri Lenita Toivakka ilmaisi vastikään julkaistussa tiedotteessa olevansa pahoillaan uusista leikkauksista mainiten, että ”uudet leikkaukset eivät kuitenkaan vaikuta humanitaariseen apuun. Toinen, jota haluan suojella, ovat kansalaisjärjestöt”.

Sopii toivoa, että leikkaukset kohdennetaan pääasiassa kalliisiin kahdenvälisiin hankkeisiin ja kansalaisjärjestöhankkeille jätettäisiin tilaa.

Ruostuneet, uponneet laivat Dar es Salaamin satamassa ja käyttökeltottomat traktorit Tansanian maaseutumaisemassa ovat lohduton näky muistona kahdenvälisistä hankkeista Suomen ja Tansanian välillä. Samanlaista jälkeä ei jää kansalaisjärjestöjen välisestä kehitysyhteistyöstä, joka on pääasiassa kohdistunut ihmisoikeuksien, naisten ja lasten aseman parantamiseen, terveydenhuoltoon ja koulutukseen. Yhden ruostuneen laivan hinnalla on mahdollista tukea kymmenien, jopa satojen lasten koulutusta ja kohdemaan marginalisoituneen väestön toimeentuloa.

Pienet, kehitysyhteistyötä tekevät järjestöt eivät voi lyhytaikaisten hankkeiden avulla saavuttaa mittavia tuloksia, mutta pienistäkin puroista syntyy suuri virta, kun tehdään yhdessä oikeita asioita, ihmisiltä ihmisille lähestymistavalla.

Uhusiano ry ja Äetsän kehitysmaayhdistys suunnittelevat yhteistä hanketta morogorolaisen järjestön Mwayodeon kanssa vuosille 2017-2019. Projektin osatavoitteet ovat vähävaraisten naisten pienyritystoiminnan elvyttäminen, tyttöjen koulutus ja Tansanian valtion koulutusmäärärahojen valvonta Morogoron alueella.

Vierivä kivi ei sammaloidu... hyvää kesää kaikille!

Pääkirjoitus: Heli Pimenoff, Uhusianon puheenjohtaja.

Kuulumisia Kepan Tansanian-maatoimistosta – Kolmiosainen selostus Tansanian kansalais-yhteiskunnasta

Uhusiano-tiedote on koonnut kolmesta jutusta kokonaisuuden, jonka osat käsittelevät kehitys-yhteistyön määrärahojen leikkauksista aiheutu-neita muutoksia ja Tansanian yhteiskunnan tilaa parlamentti- ja presidentinvaalien jälkeen.

Oona Timonen on haastatellut Kepan Tansa-nian-maatoimiston Kirsi Koivuporras-Masukaa ja Eva Nilssonia.

Melko pian haastattelun jälkeen 20.4.2016 järjesti Kepa Tansania-tapaamisen Helsingissä, jossa Kirsi Koivuporras-Masuka oli paikalla ja Ba-kar Hamis Bakar osallistui tapaamiseen Skypen välityksellä. Heidän PowerPoint -esityksistään on muokattu artikkeli, jossa he selvittivät Tansanian yhteiskunnan tilaa ja Kepan suunnitelmia suhtau-tumisesta tilanteeseen, johon ovat myös parla-mentti- ja presidentinvaalit vaikuttaneet.

ENSIMMÄINEN OSA:

Oona Timonen haastattelee Kirsi Koivuporras-Masukaa

Kepan Tansanian-toimiston suunnitelmat ja pai-nopisteet ovat tarkentuneet, kun määräraha-leik-kausten jälkeen Kepassa alkoi uusi ohjelmakausi vuoden 2016 alusta. Tansanian toimistossa keskitytään paikallisen kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen tukemalla entistä tarmokkaam-min Kepan kumppanijärjestöjen vaikuttamistyötä sekä vahvistamalla järjestöjen vaikuttamistyön osaamista ja kansainvälistä verkostoitumista. Kepa järjestää muun muassa työpajoja, osallis-tuu verkostojen toimintaan, ideoi, kommentoi ja antaa teknistä tukea tarvittaessa.

Oikeudenmukaisuudet

Työ painottuu teemoihin

- oikeudenmukainen talous (verot, yritysvastuu),
- ilmasto-oikeudenmukaisuus ja kehitysrahoitus,
- vahva kansalaisyhteiskunta, joka on noussut Kepan pääteemojen joukkoon ja jonka paino-piste on kansalaisyhteiskunnan toimintaedel-lytysten turvaaminen ja järjestöjen kapasitee-tin vahvistaminen.

Näissä teemoissa Kepa työskentelee yhdessä muun muassa *Actions for Democracy and Local*

Governancen (ADLG), Tanzania Tax Justice Coa-litionin (Policy Forum) ja ForumCC:n kanssa.

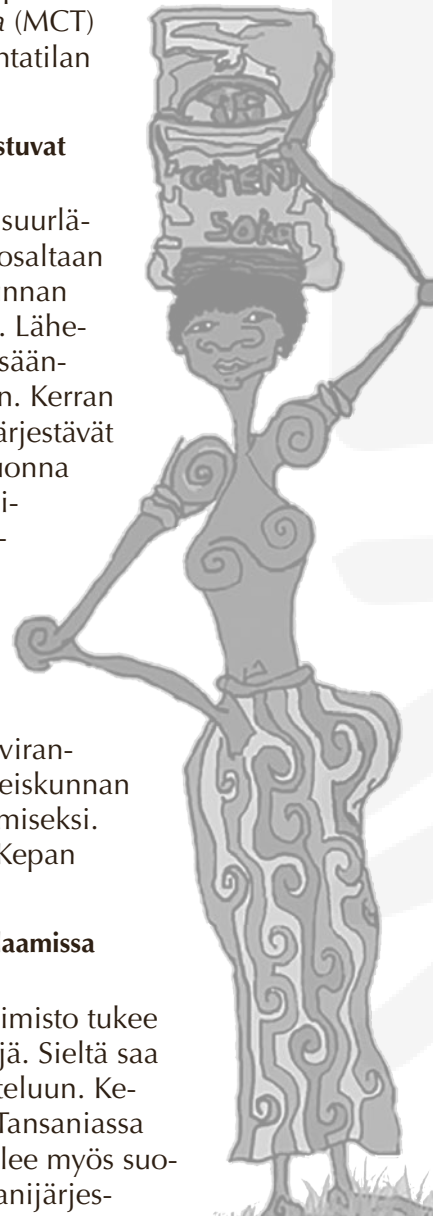
Kepa tukee ADLG:tä suuryritysten ihmisoi-keusvastuun edistämisessä *Luoteis-Tansanian kaivosalueilla*, *ForumCC:n* vaikuttamistyötä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen tarkoite-tun rahoituksen vahvistamisessa ja *Tanzania Tax Justice Coalitionin* vaikuttamistyössä oikeuden-mukaisemman ja tehokkaamman verojärjestel-män aikaansaamiseksi Tansaniassa. Verkostoa koordinoi *Policy Forum*, jonka kanssa Kepa on solminut kumppanuuden. Kepa tukee lisäksi *Media Councilia (MCT)* kansalaisyhteiskunnan toimintatilan turvaamiseksi.

Kansalaisyhteiskuntaan kohdistuvat rajoitukset

Kepa tekee yhteistyötä myös suurlä-hetystön kanssa ja vaikuttaa osaltaan siihen, että kansalaisyhteiskunnan kannat kuuluvat lähetystössä. Lähe-tystön työntekijöitä tavataan sään-nöllisesti ja tietoja vaihdetaan. Kerran vuodessa Kepa ja lähetystö järjestävät yhteisen seminaarin. Tänä vuonna maaliskuussa järjestetyn semi-naarin teemana oli kansalais-yhteiskuntaan kohdistuvat rajoitukset ja kapenevat toimintamahdollisuudet sekä yhteistyö kansa-laisjärjestöjen, kehitys-kumppaneiden ja Tansanian viran-omaisten välillä kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten parantamiseksi. Seminaariraportin voi lukea Kepan jäsenblogista.

Kepan maatoimisto Dar es Salaamissa – väki vähenee mutta neuvo

Entiseen tapaan Tansanian toimisto tukee edelleen Kepan jäsenjärjestöjä. Sieltä saa neuvoja hankkeiden suunnitteluun. Ke-palaiset tapaavat mielellään Tansaniassa vierailevia järjestöjä ja vierailee myös suo-malaisten järjestöjen kumppanijärjes-töjen luona sekä kerää jatkuvasti tietoa toimintaympäristöstä, ja välittää sitä Kepan

jäsenjärjestöjen käyttöön.

Kepan yt-neuvotteluiden seurauksena etelän työntekijöiden määrä vähenee. Kepan neljäs-tä etelän toimistosta jäljelle jäivät Tansania ja Mosambik, joiden yhteistyötä tiivistetään. Tansanian toimiston maajohtaja Masud Hossain toimii tällä hetkellä molempien toimistojen johtajana.

Asiantuntijoita on Tansanian toimistossa vielä neljä, mutta lähetettyjen suomalaisten työntekijöiden eli Kirsi Koivuporras-Masukan ja Eva Nilssonin pestit loppuvat kuluvan vuoden aikana, Kirsi Koivuporras-Masukan elokuun alussa ja Eva Nilssonin vuoden lopussa. Uusia lähetettyjä työntekijöitä ei enää palkata. Muutenkin Tansanian toimiston väki vähenee, sillä myös toimistoassistentti Rehema Simba ja huollosta sekä logistiikasta vastannut Andrew Swai lopettavat tämän vuoden aikana.

Ensi vuoden alusta Kepan Tansanian toimistolla onkin enää kolme työntekijää: Harold Njau vastaa talousasioista ja Asna Juma Mshana ja Bakar Hamis Bakar jatkavat asiantuntijoina.

Miten tavoittaa

Kepan Tansanian-toimiston vanha sähköpostilista on lopetettu, mutta Tansanian-toimiston työntekijöiden sähköpostiosoitteet ovat etunimi.sukunimi@kepa.fi muotoisia.

Kepan aikaisemman sähköpostilistan korvaa nyt *Google group* tansania-l@googlegroups.com, jonne kaikki vanhan listan osoitteet on siirretty. Uusi lista toimii periaatteessa samalla tavoin kuin vanhakin.

Facebook-ryhmän lisäksi Tansanian toimisto käyttää tiedottamiseen muita Kepan olemassa olevia viestintäkanavia (hanke-lista, kehityspolitiikka-lista, kepa.fi ja blogit). Suosittelemme seuraamaan etenkin Kepan jäsenblogia: www.kepa.fi/jasensivut ja Kehitystä ja politiikkaa -blogia: www.kepa.fi/teemat/kehitysta-ja-politiikkaa-blogi/.

Toimintasuunnitelma 2030 – Agenda 2030

Tansaniassa on valmisteilla viiden vuoden kehityssuunnitelma (*Five-year Development Plan*). Kansalaisjärjestöjä ei ole tähän mennessä konsultoitu suunnitelman valmistelussa. Ohjelman on määrä olla parlamentin käsittelyssä kevään 2016 aikana. Kepa seuraa tilanteen etenemistä. Haasteena on uuden ohjelman toimeenpano, kun kehitysavun määrä koko ajan laskee, siksi

Tansanian omavaraisuus onkin noussut entistä tärkeämpään asemaan.

Suurempi sitoutuneisuus

Kepa on entistä sitoutuneempi valvomaan yritysvastuun toteutumista Tansaniassa. Kepan asiantuntijat seuraavat suomalaisyritysten ja Finnfundin rahoittaminen yritysten vastuullisuutta ja sen lisäksi Kepa on solminut uuden yritysvastuukumppanuuden Mwanzassa sijaitsevan ADLG:n kanssa, joka valmentaa kaivosten lähellä asuvia ihmisiä tuntemaan oikeutensa ja puolustamaan niitä.

Yritysyhteistyöosaamisen kehittämisen painopiste on Helsingissä. Kepaan onkin tänä vuonna avattu uusi, vakituinen yritysyritysyhteistyön asiantuntijan pesti. Myös eri listoilta ja tapahtumakalenterista kannattaa seurata informaatiota koulutuksista ja muista mahdollisuuksista.

Suuri osa ruohonjuurijärjestöjä – kansalais-yhteiskuntaa kuvaillaan heikoksi

Tansanian kansalaisyhteiskunta on laaja ja moninainen, mutta myös polarisoitunut. Kansalaisjärjestöjä on arviolta 10 000 (joidenkin arvioiden jopa 20–30 000), niistä suurin osa on rekisteröimättömiä, ruohonjuuritason toimijoita. Vain pieni osa tansanialaisista järjestöistä on toiminnassaan vakiinnuttaneita, hyvät resurssit omavia järjestöjä. Nämä järjestöt toimivat pääosin kaupunkialueilla, suurin osa Dar es Salaamissa, ja saavat toimintakykynsä ansiosta myös suurimman osan kehitysrahoituksesta.

Kuilu maaseudulla toimivaan kansalaisjärjestöjen enemmistöön onkin suuri, ja tästä syystä Tansanian kansalaisyhteiskuntaa kuvaillaankin keskimäärin heikoksi. Tansanian kansalaisjärjestöt ovat myös pitkälti riippuvaisia ulkomaisesta tuesta, mikä on yksi kansalaisyhteiskunnan heikkouksista. EU:n selvityksen mukaan keskimäärin reilut 40 prosenttia kansalaisjärjestöjen rahoituksesta tulee ulkomaisista lähteistä. Kaikkein haavoittuvimpia ovat tässä suhteessa vaikuttamistyötä tekevät järjestöt, joiden riippuvuus ulkomaisesta tuesta on yli 80 prosentin tasolla.

Kansalaisyhteiskunta on yhä rohkeampi vaikuttaja – huolikin on

Valtaosa tansanialaisista järjestöistä keskittyy palvelujen tuottamiseen, mutta vaikuttamistyön osuus kansalaisjärjestöjen toiminnasta on kasvussa. Tällä hetkellä noin 9 prosenttia tansanialaisista järjestöistä tekee vaikuttamistyötä. Yhteensä kansalaisyhteiskunnan toimintaan osallistuu noin 2 prosenttia työikäisistä ja -kykyisistä tansanialaisista.

Toisaalta monipuoluedemokratiaan siirtymisen jälkeen kansalaisjärjestöillä on ollut merkittävä rooli sosiaalisen muutoksen edistäjinä ja kansalaisyhteiskunnasta on kasvanut yhä rohkeampi vaikuttaja.

Tällä hetkellä kansalaisyhteiskunta on kuitenkin erityisen huolissaan toimintaansa kohdistuvista rajoituksista ja toimintatilan kaventumisesta.

Lisää tietoa

Tästä aiheesta lisää Kepan jäsenblogissa, muun muassa Kepan ja lähetystön seminaariraportissa.

Lisää myös netissä... www.kepa.fi/jasensivut/jasenblogi/17546 ja www.kepa.fi/blogi/17507

TOINEN OSA:

Kansalaisyhteiskunnan kaventuva tila Tansaniassa – Kirsi Koivuporras-Masuka Tansania-tapahtumassa

Pian Oona Timosen haastattelun jälkeen Kepan Tansanian maatoimisto järjesti Helsingissä Tansania-tapaamisen 20.4.2016. Tilaisuuteen osallistui parikymmentä henkeä ja Tansaniasta paikalle oli saapunut Kirsi Koivuporras-Masuka, jonka Power Point -esitys kansalaisyhteiskunnan tilanneselvityksestä on seuraavan artikkelin pohjana. Kepan Tansanian toimiston muu väki osallistui tapaamiseen Skypen välityksellä.

Tansanian kansalaisyhteiskunta

Tansaniassa on noin 10 000 kansalaisyhteiskunnallista järjestöä, joidenkin tietojen mukaan 30 000. Noin kaksi prosenttia Tansanian taloudellisesti aktiivisesta väestöstä toimii niissä. Useimmat rekisteröitymättömistä ruohonjuuritason järjestöistä toimii maaseudulla tuottaen palveluja yhteisölle. Melko pieni ryhmä hyvin järjestäytyneitä organisaatioita, jotka sijaitsevat kaupungeissa ja toimivat hyvin, saavat suurimman osan donorien varoista. Kansalaisyhteiskunta on monimuotoinen ja polarisoitunut, hyvin organisoitujen ”eliittiorganisaatioiden” ja ruohonjuuritason toimijoiden välinen suuri kuilu pitää kansalaisyhteiskunnan keskimääräisesti heikkona. Edunvalvontatyö on kasvussa, noin yhdeksän prosenttia on sen piirissä. Yleensä kansalaisyhteiskunnan järjestöt ovat hyvin riippuvaisia ulkoisesta rahoituksesta, keskimäärin noin 40 prosenttia, vaikuttamistyötä ja muutosta etsivistä järjestöistä noin 80 prosenttia.

Mikä tila kansalaisyhteiskunnalle?

Kansalaisyhteiskunnan tila voidaan määritellä julkisena ympäristönä, jossa keskustelu ja harkinta sallivat neuvottelut yhteisestä hyvästä ja jossa kansalaisyhteiskunnan toimijat toteuttavat niitä eri rooleja, jotka heillä on yhteiskunnassa.

Viime aikoina kansalaisyhteiskunnan järjestöt, erityisesti ihmisoikeusjärjestöt, demokratiaa puolustavat ja muutosta kannattavat järjestöt ovat monissa maissa joutuneet kohtaamaan lisääntyviä rajoituksia työssään. Kansalaisyhteiskunnan

toimintatila kutistuu tai loppuu.

Käytännössä tämä merkitsee kansalaisyhteiskuntajärjestöille laillisia tai hallinnollisia esteitä, vaikeuksia saada rahoitusta. Esimerkiksi hallitukset vaikeuttavat kansalaisyhteiskunnan järjestöjen mahdollisuuksia saada varoja ulkomailta. Ne rajoittavat julkisia kokoontumisia ja ilmaisuvapautta, ne pelottelevat, ahdistelevat ja jopa hyökkäävät kansalaisyhteiskunnan toimijoita vastaan.

Yhteiskunnallisten oikeuksien nykytrendejä

Civicus-järjestön mukaan 96 maata loukkasi merkittävästi kansalaisten oikeuksia vuonna 2014. Tansania oli yksi näistä maista. Vuonna 2015 loukattiin kansalaisoikeuksia ainakin 101 maassa. Euroopan mantereella luku oli 16, Afrikassa se oli 31 ja Aasian maissa 38. On hälyttävää, että myös kaikkein vakavimmat ihmisoikeuksien loukkaukset ovat nousussa.

Lainsäädäntö ja määräykset

Tansaniassa on vapaus perustaa yhdistyksiä ja järjestöjä, siellä on kokoontumisvapaus, mutta hallituksella on oikeus lain mukaan purkaa järjestön rekisteröityminen ja rajoittaa kokouksia.

Kansalaisjärjestölaki sallii valtion teknisesti vastustaa kansalaisyhteiskunnan aktiivisuutta määrittelemällä sen ”poliittiseksi”, koska laki määrittelee kansalaisjärjestön tarkoituksiksi ”yleisen hyödyn”. Yleinen hyöty on määritelmän mukaan ainoastaan ”elintason edellytysten luomista tai parantamista tai köyhyyden poistamista ilmoitettujen ryhmien osalta tai yleisesti”.

Poliittinen ja hallinnollinen ympäristö

Häirintä ja uhkailu ihmisoikeuksien puolustajia vastaan on ilmeinen, 14 tapausta vuonna 2014 *Human Rights Defenders Coalition* -raportin mukaan. Monet hallituksen johtamista toimista on yhä tehty salassa eikä kansalaisyhteiskunnan järjestöillä ole lainkaan mahdollista olla mukana.

Viime vuosina tilanne on parantunut: kansalaisyhteiskunnan edustajia on kutsuttu suunnittelemaan poliittisia uudistuksia, esimerkiksi suunnittelemaan uutta perustuslakia ja uudistamaan paikallishallintoa. Kuitenkin kansalaisyhteiskunnan järjestöt on otettu mukaan vasta myöhemmässä vaiheessa. Se tarkoittaa sitä, että järjestöt ovat mukana vain kommentoimassa, mutta ne eivät ole mukana suunnitteluvaiheessa.

Vastuu ja läpinäkyvyys

Tiedon saannissa tai hankkimisessa on vaikea päästä käsiksi päätöksentekoon vaikuttaviin julkisiin dokumentteihin, esimerkiksi budjettitietoihin, julkisiin toimintaperiaatteisiin tai lainsäädäntöön. Suurin osa tästä aineistosta on luokiteltu luottamukselliseksi.

Vaikka kansalaisyhteiskunnan ja hallituksen väliset suhteet ovat parantuneet, on edelleen olemassa epäluottamusta. Parempaa vuoropuhelua ja keinoja järkevään toimintaan tarvitaan.

Ilmaisu- ja puhevapaudessa on haasteita. Sanomalehtiä on lopetettu, toimittajia on häiritty. Vuonna 2014 tällaisia tapauksia oli *Human Rights Coalition* -raportin mukaan 11.

Resurssit

Tansanian kansalaisyhteiskunnalla on valtavat haasteet. Riippuvuus ulkomaisesta rahoituksesta on keskimäärin 40 prosenttia, edunvalvontajärjestöjen ja nettiverkoston osalta 85-90 prosenttia. Tansaniassa ei ole riittävästi kykyä hankkia tuloja ja lisätä omaa osuuttaan rahoituksesta.

Kansalaisyhteiskunnan järjestöt saavat aiempaa vähemmän varoja. Tässä on suuri haaste, sillä useat järjestöt ovat yhä hyvin riippuvaisia ulkoisesta rahoituksesta. Kansalaisyhteiskunnan järjestöt saavat hyvin vähän julkisia varoja, ja niillä on rajoitetut mahdollisuudet saada olemassa olevilta tahoilta tukea. Tietoja saatavissa olevasta hallituksen rahoituksesta kansalaisyhteiskunnan on todella vaikea löytää.

Lisäinformaatiota on blogissa www.kepa.fi/blogi/17507

Ratkaisumalleja

Tansanian-suurlähetystön ja Kepan järjestämässä seminaarissa saatuja ratkaisumalleja:

- tehostaa kansalaiskasvatusta
- sosiaalisen median käyttö tiedon levittämisessä
- vahvistaa yhteisön tiedotusvälineitä
- lakien toimeenpaneminen, esimerkiksi budjettilait, hallituksen budjetti pitäisi julkaista
- verkostoituminen muiden kansalaisyhteiskuntajärjestöjen kanssa
- vahvistaa suhteita paikallisviranomaisiin
- parantaa keskustelua hallituksen kanssa
- kansainvälinen yhteistyö
- työskentely parlamentaaristen komiteoiden kanssa
- vaatia laki suojelemaan kansalaisyhteiskuntaa
- pitää yllä julkisuutta ja näkyvyyttä.

Mitä suomalainen järjestö voi tehdä?

- muodostaa vahvat yhteydet kumppaneiden ja kansainvälisten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa
- tukea kumppaneitaan edunvalvonnassa
- tukea kumppaneita toimimaan yhteistyössä virkamiesten ja päätöksentekijöiden kanssa
- herättää tietoisuutta
- yhdistää kansalaisyhteiskuntaa koskevat tiedot omaan kampanjaansa, tiedottamiseen ja edunvalvontaan.

KOLMAS OSA:

Kepan työt tämän hetken poliittisessa kehityksessä

Bakar Hamis Bakar osallistui Tansania-tapah-tuman ohjelmaan Skypen välityksellä. Hän oli valmistanut monipuolisen *PowerPoint* -esityksen Kepan työstä ja Tansanian tämänhetkisestä poliittisesta kehityksestä. Siinä esitetään iskevästi Kepan toiminnan pääpiirteet.

Kuinka Kepa tekee työtä Tansaniassa

Kepan työn pääperiaate on, että se työskentelee kumppanina paikallisten kansalaisyhteiskunnallisten järjestöjen kanssa. Kumppanuuden painopiste on olla näiden järjestöjen puolestapuhuja ja edunvalvoja Kepan teemojen mukaisesti.

Teemat ovat verotuksen oikeudenmukaisuus, yritysten vastuullisuus toiminnassaan ja ilmasto-oikeudenmukaisuus.

Verotuksen oikeudenmukaisuus

Verotus on ajankohtainen aihe, erityisesti monikansallisten yritysten ja kaivosteollisuuden investoinneissa. Kepa tukee *Tanzanian Tax Justice Coalitionia* (TTJC, Tansanian verotusoikeuden liitto) ja puolustaa progressiivista ja reilua verotusta koko maassa.

Edistysaskeleena on ollut kutsu TTJC:lle saapua keskustelemaan valtiovarainministeriön kanssa TTJC:n lähettämistä kirjeistä. Valtiovarainministeriö hyväksyi yhteistyön TTJC:n kanssa. Hiljattain hallitus pyysi TTJC:tä tekemään ehdotuksen uuden budjetin verokäsittelystä ja antoi sille mahdollisuuden esitellä kantansa. Kaivosyhtiöiden verotuksen erivapaus on vuonna 2015 laskenut 17,6 prosentista 9 prosenttiin.

TTJC aikoo ryhtyä kampanjaan veronkiertoa ja verojen välttämistä vastaan.

Yritysten vastuullisuus

Maassa toimii paljon kaivoksia ja monikansallisia yhtiöitä. Viime vuonna Kepa keskittyi kansalaisyhteiskunnan kaivosteollisuutta koskevaan toimintaohjelmaan, mutta sen toteutus on vielä avoin. Paikallisen toimintapolitiikan ja yritysten sosiaalisen vastuun välillä on sekava tilanne. Kepa tekee kumppanuustyötä ADLG:n kanssa, joka toimii järviolueen kaivosyhdyskunnissa ja järjestää keskusteluja saadakseen paikallisia toimijoita mukaan.

Hiljattain on perustettu järjestö nimeltä Haki rasilimali, Oikeudenmukainen maanomistus, joka on kansalaisjärjestöverkosto, joka pohtii resurssikysymyksiä. Kepa suunnittelee liittyvänsä siihen.

Yksityisen sektorin toimintaa on ryhdyttävä nopeasti kontrolloimaan, erityisesti nyt kun kehitysapu vähenee ja yhä enemmän siitä menee yksityissektorille.

Ilmasto-oikeudenmukaisuus

Tansaniassa on vakavien ilmastonmuutosten seurauksia, muun muassa tulvia, jotka vaikuttavat ruoan tuotantovarmuuteen. Eri ministeriöt rahoittavat vain vähän ilmastonmuutosten aiheuttamia vaurioita.

Ministeriöillä ei ole riittävästi tietoa ilmastonmuutoksesta. Esimerkiksi maatalousministeriön on vaikea saada selville, miten rahoitusta on käytetty. Kepa tukee Tanzanian Forum -organisaatiota valistamalla keskeisiä ministeriöitä ja parlamenttia, millaisiin toimiin kannattaa ryhtyä ilmastonmuutoksen vaikutusten vähentämiseksi.

Ilmastonmuutos ei ole presidentti Magufulin työjärjestyksen tärkein kohta. Hallitus päätti hävittää asuintalot tulva-alueilla, kuten esimerkiksi Jangwanissa Dar es Salaamissa ja vähän kauempana Mkwajunissa.

Mitä presidentti Magufuli tekee

Presidentti Magufuli haluaa hävittää sellaisen valtion, jossa kaikki on kaupan mukaan lukien salamyhkäiset veroalennukset. Hän on tarttunut voimakkaasti veronkiertoon ja korruptoituneiden virkailijoiden toimiin.

Hän erotti nopeasti Tansanian verohallinnon ja Tansanian satamien korkeita virkamiehiä. Hän pani selvitykseen myös yli 200 huolintaliikettä, jotka eivät pystyneet esittämään veroselvitystään ja verokuitteja. Presidentti nimesi myös yhtiöitä ja yksityisiä ihmisiä, jotka kiertävät veroja.

Matka Mamboyaan – Suomalaiset perinneprojektin ihmiset tutustuivat kylähistoriaan

Vaasan kehitysmaaseuralla ja tansanialaisella järjestöllä FIE:llä (*Foundation for Indigenous Education*) oli vuodesta 2008 alkaen Morogorossa projekti suullisen perinteen kerääminen – *Collecting Oral History*. Käytännön työn, perinteen keräämisen tekivät fieläiset. He suunnittelivat haastatteluiden aiheet ja kylät jonne menttiin haastattelemaan. Sopivia kyliä oli vaikea löytää, koska monissa kylissä oli asukkaita useista heimoista ja perinteet ovat usein sekoittuneet. Niitä kuitenkin löytyi riittävästi syrjäseuduilta, usein vuorialueilta. Fieläiset keräsivät ja amanuenssi Meta Sahlström Vaasan kehitysmaaseurasta perehdytti haastattelutekniikkaan ja siinä varteennettaviin seikkoihin. Sen lisäksi hän opetti arkistointia. Näitä taitoja myös harjoiteltiin opetuksen aikana. Perinteen keräämisprojekti kesti kaksi kolmivuotiskautta.

Matka

Eräänä lauantaiaamuna lähdettiin Morogorosta kello kahdeksan aikaan Mamboyan kylään. Fieläiset olivat tehneet kylään muutaman päivän mittaisen haastattelumatkan edellisenä vuonna. Haastatteluista fieläiset olivat valmistaneet videon ja sen näyttäminen oli osa matkan ohjelmasta.

Matkalle lähti Morogorosta neljä fieläistä ja neljä suomalaista. Anglikaanit olivat antaneet käyttöön vahvimman maastoautonsa ja parhaan kuljettajansa. Se oli hyvä. Mamboyan kylä on 150 kilometriä Morogorosta Kilosan piirikunnassa. Dumilan kylässä, noin 100 kilometriä Morogorosta pysähdyttiin ottamaan mukaan pari fieläistä. Meitä oli nyt autossa kymmenen henkeä.

Alkumatka oli lastenleikkiä, asfalttitietä ja vähän liikennettä. Pian Dumilan kylän jälkeen käännyttiin Mamboyan tielle. Ensimmäisten 50 metrin jälkeen syntyi kysymys: missä on tie? Mitään tieksi kutsuttavaa ei ollut näköpiirissä, vain eri syvyisiä sadevesiurina, jyrkkiä penkkoja, kuoppia, harjanteita, välillä lammikoita ja kalliota, kaikki nämä autoa kapeammalla alueella. Matkan aikana ihmettelin kuinka vinossa autolla voi ajaa. Vasemman puoleiset pyörät rinteessä ja oikean puoleiset pyörät sadevesiurassa, pelottavan vinossa. Matka oli fieläisille tuttu, mutta ei suomalaisille. Fieläiset kertoivat jälkepäin, että

Kuulumisia Kepan Tansanian-maatoimistosta – Ensimmäinen osa: Oona Timonen haastatteli Kirsi-Koivuporras-Masukaa. Toinen osa: Kirsi Koivuporras-Masukan Tansania-tapahtumassa 20.4. esittämästä PowerPoint-esityksestä toimittaneet ja suomentaneet Elina Puhto ja Traute Stude. Kolmas osa: Bakar Hamis Bakarin Tansania-tapahtumassa 20.4. esittämästä power point -esityksestä toimittaneet ja suomentaneet Elina Puhto ja Traute Stude.

Mamboyan hätäkello.

Mamboyan lintäitä.

Vasemmalta Mamboyan kylän sihteri Robeti Lalenga ja kylän puheenjohtaja Matias Malanga ja Modest Mkude FIE:stä.

Mamboya oli toiseksi vaikein kylä saavuttaa niistä kylistä joissa he olivat käyneet haastattelumatkoilla. Vaikein oli Singisan kylä. Meille suomalaisille jo Mamboyan tie avasi silmät matkustamisen realiteetteihin. Vaikean tien päässä kuitenkin odotti aika alkuperäisenä säilynyt kylä.

Mamboya

Ensimmäiseksi kokoonnuttiin Mamboyan siirtomaavallan aikaiseen oikeustaloon, joka oli korkeille perustuksille muurattu avoin, seinätön tila. Sitä vastapäätä oli pieni vankila, ehkä nykyisen oikeuskäytännön aikana käyttämätön. Meitä vastaanottamassa oli kylän puheenjohtaja, sihteri ja kylän hallituksen jäseniä. Kylän väkeä oli paikalla lähes sata ihmistä, myös ne kolme miestä ja kaksi naista joita fioläiset olivat haastatelleet. Mamboya on laaja kylä, joka sijaitsee korkealla kukkuloilla ja niiden välisissä laajoissa laaksoissa. Asukkaita arveltiin olevan noin 800, he ovat luguruja. Peruskoulun lisäksi kylässä on sekondarikoulu, jota käyvät myös lähikylien oppilaat. Se on päiväkoulu. Kukkulat ja laaksot ovat hedelmällistä aluetta, josta voisi viedä maanviljelystuotteita myytäväksi Morogoroonkin, mutta kuljettaminen on suurena esteenä.

Tervetulokokouksen jälkeen tehtiin kävelykierros kylän historiallisille paikoille. Matka alkoi sumussa ja tiikusateessa, hengitys oli salpaantua. "Ollaan niin korkealla" sanoivat kyläläiset, ja se sumu oli pilvi, kuljimme pilven seassa. Kyläläisiä ei korkeus vaivannut.

Mamboyan historian palasia

Ensimmäiseksi tutustuimme anglikaanien kirkkoon. Sen perustuksilta sade oli huuhtonut maata mennessään ja kirkko oli vaarassa sortua. Nykyisen kirkon yläpuolella oli ensimmäinen, myös anglikaanien rakentama kirkko ja papin asuin-alo. Ne molemmat olivat hautautuneet maakerrosten alle.

Toisella kukkulalla korkealla oli ollut ensimmäinen englantilaisten perustama terveysasema. Kukkulan nimi on edelleen Mlima wa daktari, Lääkärin vuori. Kyläläiset näyttivät myös muita talojen paikkoja, muun muassa ensimmäisen mustaihoisen papin talonpaikan. Se oli pyöreä maja, jonka muodon voi erottaa vieläkin maastossa. Sen lähetyvillä oli ollut Lääkärin vuoren jälkeinen terveysaseman paikka. Tämä asema oli huuhtoutunut sade kautena vuonna 1897 rinnettä alas. Tapaturmassa kuoli seitsemän tai kahdeksan ihmistä. Uhreista yksi, pieni kaksivuotias tyttönen on haudattu paikalle. Hänen haudallaan on muistolaatta. Kyläläiset hoitavat sitä puhdistamalla kasvillisuuden sen ympäriltä.

Matkalla seuraavaan kohteeseen ohitimme kirkonkellon, joka oli ripustettu kehikkoon. Se on valettu vuonna 1947, mutta sitä ei käytetä ilmoittamaan jumalanpalveluksista, se on hätäkello. Sen edessä aukeaa laaja kaikuva laakso ja on helppo kuvitella että hätäkellon viesti kuuluu laajalle.

Orjakallio

Varsinainen kohde oli orjien leiripaikka, laakea kallio jyrkähkön kukkulan rinteessä, josta siitäkin avautui laaja näköala kukkuloiden väliseen laaksoon. Kallio oli orjakauppiaiden karavaanien levähdyspaikka matkalla Bagamoyoon. Orjiksi aiottuja ihmisiä kuljetettiin ilman kahleita. Ihmisiä houkuteltiin mukaan työnhakuun rannikolle ja vasta lähellä rannikkoa heidät pantiin kahleisiin ja myytiin orjiksi. Levähdyspaikoissa ne, jotka halusivat jäädä karavaanista pois tai ne jotka olivat liian sairaita jatkamaan matkaa, saivat jäädä.

Mamboyaankin jäi ihmisiä karavaanista, he saivat kyläläisten luvalla viljellä maata alempa-

na laaksossa ja järjestää oman yhteisönsä olot. Tämän tarinan kertoja Enok on orjakaravaanista Mamboyaan jääneiden jälkeläinen suorassa polvessa.

Historialliset esineet

Orjakalliolta palattiin entiselle oikeustalolle, jossa fioläiset näyttivät kylässä tehdyn haastatelu-dvd:n. Innostus oli valtava, mutta hillitty, lapset kurkkivat salin reunarakenteilla. Tämän jälkeen kyläläiset esittelivät historialliset esineen-

Entisaikojen kyläpäällikön istuin kirkossa.

sä. Niitä ei ollut kovin paljon, keräilijät olivat jo aikoja sitten kiertäneet ja haalineet kylän yhteisiä esineitä omiin kokoelmiinsa. Jäljellä oli kaksi yhdestä puusta veistettyä selkänojatonta istuinta, joista korkeampaa kylän johtaja käytti kirkossa, istui sillä arvovaltansa merkiksi. Matalampi oli musta, siitä ei saanut varmuutta oliko mpingoa, mustaa puuta, vai ajan patinoima. Kyläläiset eivät tienneet kummankaan ikää. Lisäksi he näyttivät paksun rautaisen rannerenkaan tai oikeastaan olkavarsirenkaan. Se oli johtajan merkki, kylän johtaja pujotti sen ylös olkavarteen. Lisäksi kylälä oli eurooppalaista perua oleva ehtoolliskalkki ja kaksi messinkistä pikaria.

Paluumatkalla autossamme oli 14 ihmistä, toimittaja joka palasi Morogoroon ja muutama kyläläinen jotka jäivät matkan varrella pois kyydistä. Lisäksi auton katolle lastattiin kolme 40-50 kilon säkkiä maissia ja papua, sisälle pienempiä säkkejä maissia ja kassavaa.

Teksti Elina Puhto, valokuvat Meta Sahlström, piirustus Annemie Van Roey.

Jänis, hyeena ja leopardi – tansanialainen tarina

Eräänä päivänä jänis meni joelle juomaan. Pian siihen ilmestyi leopardi. Se ilahtui kovin nähdessään jäniksen, koska sillä oli kova nälkä ja koska se oli julma eläin, se halusi syödä jäniksen.

No, jänis ei huomannut leopardia, se vain joi, mutta sitten se äkkiä huomasi leopardin ja lähti juoksemaan pakoon. Myös leopardi lähti juoksemaan. Jänis juoksi leopardi perässään niin kovaa kuin pääsi, mutta eihän se ollut leopardia nopeampi. Kaikeksi onneksi jänis näki luolan ja juoksi sinne sisään. Suuaukko oli liian pieni eikä leopardi mahtunut siitä ja niinpä se jäi ulkopuolelle miettimään tilannetta.

Jänis meni siis sisälle luolaan, mutta katsos vain, siellä olikin jo hyeena. Ja hyeenalla oli kova nälkä. Se oli tyytyväinen kun näki jäniksen ja kähätti: "Hähähää, onpa onnen päivä tämä, ruoka tulee itselleni suoraan luokseni. Tänään minä syön jäniksenlihaa."

Jänis pelästyi näistä sanoista. Luolan ulkopuolella oli yksi häijy eläin ja sisällä oli vielä häijympi eläin. Jänis parka oli pahassa pulassa. Hyeena haki veitsensä tappaakseen ja paloitellakseen jäniksen. Sitten se haki puita ja sytytti nuotion.

Hyeena otti jäniksen kiinni ja nosti

veitsen lyödäkseen. Silloin jänis hädisään kehitteli juttua mielessään ja rupe si puhumaan nopeasti. Ensin se polvistui ja sanoi sitten: "Kuningas Hyeena, sinä olet meidän kuninkaamme. Kaikki metsän eläimet ovat tuolla ulkona ja me kaikki yhdessä olemme valinneet sinut uudeksi kuninkaaksemme. Minä tulinkin tänne hakemaan sinut eläinten luotunne ulos."

Hyeena aivan hullaantui ilosta kuullessaan nämä makeat sanat. Ehkä hyeena vähän epäili kun se kysyi jänikseltä: "Eikö leijona olekaan enää kuningas?"

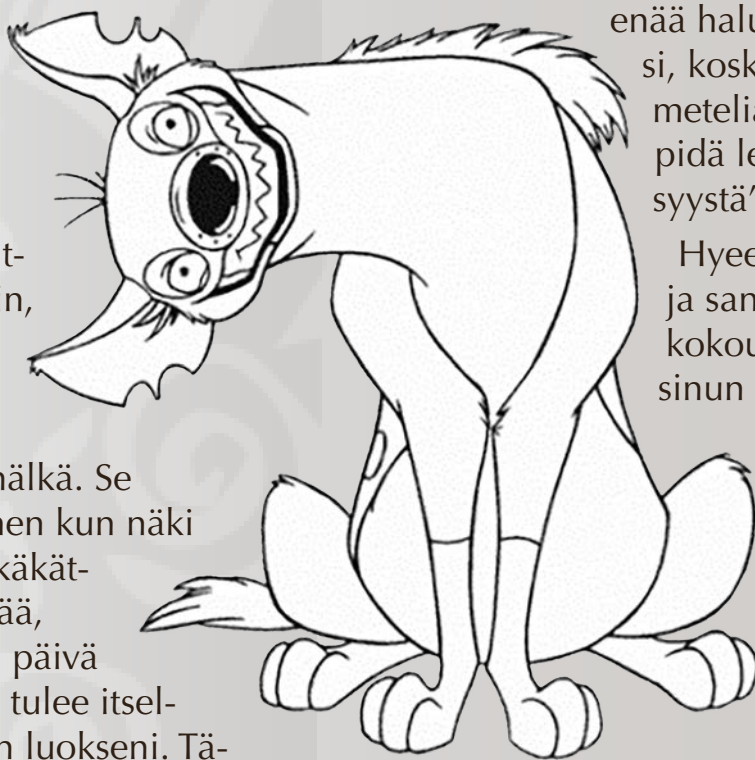
Jänis vastasi nopeasti: "Eläimet eivät enää halua leijonaa kuninkaaksi, koska se pitää niin kovaa meteliä. Ne eivät myöskään pidä leopardista samasta syystä".

Hyeena rauhoittui, ilahtui ja sanoi: "Tule, mennään kokoukseen, minä tulen sinun perässäsi." Jänis ei halunnut mennä ensimmäisenä ulos, vaan sanoi: "Kuningas Hyeena, sinä olet kuningas ja kuninkaan pitää kulkea edellä. Minä seuraan sinua."

Hyeena ilahtui, kun se tajusi asian: "Tosiaan, minä olen kuningas. Ota tämä tuolini valtaistuimeksi ja seuraa minua." Se lähti ulos luolasta. Jänis ei lähtenyt.

Leopardi hyökkäsi hyeenan kimppuun ja söi sen.

*Oppikirjasta Msingi wa Kiswahili 3, suomentanut Elina Puhto.
Väritä hyeena haluamallasi tavalla.*

Uhusiano

Uhusiano on swahilia ja merkitsee yhteyttä, yhdyssidettä. Uhusiano on suomalaisten, Tansaniassa kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen yhteysjärjestö.

Yhdistyksen vapaaehtoisuuteen perustuvia painopisteitä ovat tiedotus, koulutus ja verkostoituminen Suomessa ja Tansaniassa.

Työmuotoina ovat kokousten lisäksi Suomessa vuosittain pidettävä Uhusiano-seminaari, tiedotelehden julkaiseminen kaksi kertaa vuodessa, jäsenkirjeet sekä erilaiset koulutus- ja tiedotustilaisuudet.

Uhusianon jäseneksi voivat liittyä yksittäiset henkilöt ja erilaiset järjestöt.

VUODEN 2016 JÄSENMAKSUT

- henkilöjäsenet 25 euroa
- opiskelijat, työttömät ja eläkeläiset 15 euroa
- jäsenjärjestöt 45 euroa

Jäsenmaksu maksetaan Uhusiano ry:n tilille VSOP FI25 5660 0620 0121 95. Merkitse liittyessäsi yhteystiedot (osoite ja sähköpostiosoite) tiedonanto-osaan. Jäseneksi voi liittyä Uhusianon internet-sivujen kautta. Muista yhteystiedot myös liittyessäsi netissä.

JÄSENJÄRJESTÖT

Art in Tanzania, Helsinki
Hyvinkään kehityskaayhdistys, Hyvinkää
Iisalmen Nuorison Tuki, Iisalmi
KehyApuYstävät, Äänekoski
Msingin ystävyysseura, Helsinki
Suomen settlementiliitto, Helsinki
Toivala-säätiö, Kuopio
Vaasan kehityskaayseura – Vasa u-landsförening
Äetsän kehityskaayseura, Sastamala

HALLITUKSEN JÄSENET 2016

Heli Pimenoff, puheenjohtaja
sähköposti pimenoff.heli (at) gmail.com
puhelin +358 50 3132 028
Matti Cantell, sihteeri
sähköposti matti.cantell (at) settlementti.fi
puhelin +358 50 5945 276
Läntinen Brahenkatu 2, 00510 Helsinki

MUUT VARSINAISET JÄSENET

Erkki Andersson, taloudenhoitaja, Helsinki
Dora Jokinen, varapuheenjohtaja, Tampere
Elina Puhto, Helsinki
Meta Sahström, Vasa
Traute Stude, Espoo
Marja-Leena Tihveräinen-Orpana, Sastamala
Oona Timonen, Helsinki

VARAJÄSENET

Juhani Orpana, Sastamala
Georg Pimenoff, Sastamala
Sinikka Sepänmaa, Vaasa
Emma Simon Palonen, Helsinki
Pia Mäkelä, Vantaa

Uhusianon internet-sivut: www.uhusiano.fi

UHUSIANO-TIEDOTE 1/2016

Julkaisija: Uhusiano ry
Toimitus: Elina Puhto, Traute Stude ja Susanna Vironmäki
Ulkoasu: Michael Diedrichs
Painopaikka: Bulbus Oy, Helsinki

Uhusiano-tiedote ilmestyy kaksi kertaa vuodessa.